

**Yumurtaların Yerlere
Bırakılmasına ilişkin Kılavuz
Ve bundan kaçınma
yöntemleri**

**Yumurtaların Yerlere
Bırakılmasına İlişkin
Kılavuz
ve Bunlardan Kaçınma
Yöntemleri**

Vencomatic bv
Meerheide 5, 5521 DZ
Eersel
P.O. Box 160, 5520 AD
Eersel
The Netherlands
Phone: ++31 (0) 497 517380
Fax: ++31 (0) 497 517364
E-mail: info@vencomatic.com

Bize ulaşmak için internet sitemizden faydalanabilirsiniz:
www.vencomatic.com

Copyright © 2008 by Vencomatic bv

Telif Hakları

İşbu belgenin tüm hakları saklı tutulmaktadır.
Vencomatic firmasından yazılı izin alınmadığı
taktirde bu belgenin çoğaltılması, elektronik
ortamlarda dağıtılması, fotokopisinin çekilmesi veya
başka şekillerde yayılması söz konusu değildir.

Yükümlülük Beyanı

İşbu kılavuz içerisinde bildirilen yükümlülükler herhangi bir garanti olmaksızın “olduğu gibi” aktarılmıştır. İşbu kılavuzun hazırlanması esnasında gerekli tüm tedbirler alındığından Veranda sisteminden veya bu sistem içerisindeki herhangi bir parçadan kaynaklanan hasarlarda, zararlarda, yaralanmalarda, kasti/istem dışı hasarlarda ne kılavuz yazarı ne de Vencomatic Inc. sorumluluk üstlenir.

Hollanda'da basılmıştır.

	İçindekiler	
1. Genel Hususlar		4
2. Yuvaların Pozisyonu		4
3. Işığın Pozisyonu		4
4. Çıtalardan Sıçrama Yüksekliği :		4
5. Çıta Boyutu		5
6. Tünek Işığı		6
7. İçecek için Ekipman		6
8. Yem Ekipmanı :		6
9. Yemlenme Zamanı: <u>(eti için beslenen tavuklar)</u>		6
10. Yemleme Zamanı : <u>(Kuluçkadaki Tavuklar)</u>		7
11. Tünek Sistemi : 7		
12. Yönetim :		7

1. Genel Hususlar :

Tavuklar; yumurtlayabilmek için rahat, sessiz ve karanlık bir yer isterler. Onların kendilerini yuvalarında güvenli hissetmeleri oldukça önemlidir. Bizim yuvalarımız ve kümeslerimiz bu koşulları sağlayabilecek niteliktedir.

Yuvaların her zaman için temiz olması (içeriden ve dışarıdan) gerekmektedir. Yuvanın tavuklar için cezp edici olması gerekmektedir.

Tavuklar yuvaları içerisindeki koşullardan memnun olduklarında yumurtlamaya başlarlar. Bu nedenle bizim amacımız yumurtlamak için kümesteki koşulları iyileştirmek ve/veya yumurtaların dağılık alanlarda bulunmasını engellemektir. Bu kılavuzda bu konularla ilgili birtakım ipuçları yer almaktadır.

2. Yuvaların Pozisyonları:

- Kümesleri asla “yüksek hava akımı” olan alanlara yerleştirmeyiniz.
- Sabahın erken saatlerinde (gün ağarırken) havanın nispeten daha soğuk olabileceğini unutmayınız.
- Bu bilgi özellikle çapraz hava akımına maruz kalan bölgelerde önemlidir. Soğuk havanın kümeslere girmesini engelleyiniz. Kuluçkadaki tavuklar bundan hiç hoşlanmazlar! Bu nedenle gelen soğuk hava akımının etrafa yayılması ve kümeslere ulaşmaması için mümkün olan tüm tedbirler alınır.
- Ambardan “baca” havalandırması veya tünelli “baca” havalandırması bu koşullar altında daha çok tercih edilmektedir.

3. Işığın Pozisyonu:

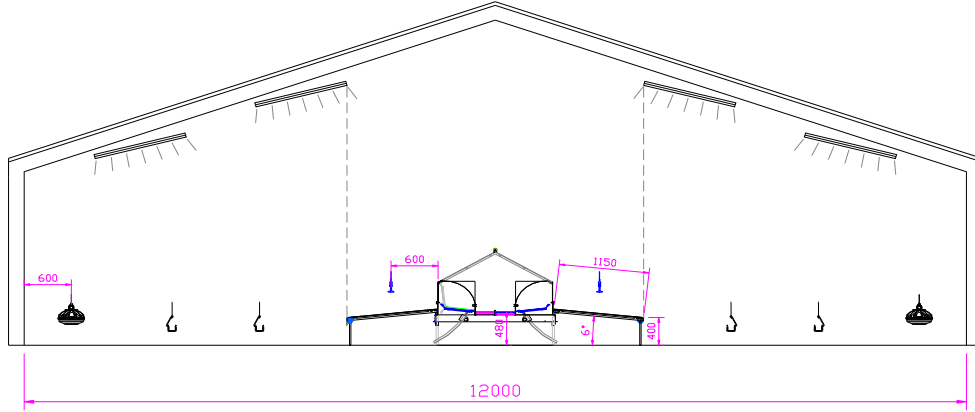
- Yüksek ışıklar çitanın üzerinden etrafa yayılır. Zirveye ulaştıktan sonra eti için beslenenlerde maksimum 60 lux iken bu seviye kuluçka için yetiştirilen tavuklarda 20 lux'tur. Kümeslerin yüksekliği yumurtaların çalınmasını engelleyecek kadar olmalıdır. Yemliklerin altında gölgelenmenin oluşmasını engellemek için ışığı bölünüz (kümesin her iki yanına bölünmesi tercih edilir). Açık kümeslerde üretim en üst seviyeye ulaşana kadar ışığı açık bırakınız.
- Kümeslerin önü karanlık olmak durumundadır.
- Işık sistemlerini asla kümeslere direkt yukarıdan yansıyacak şekilde kurmayınız.

4. Çیتالardan Sıçrama Yüksekliği:

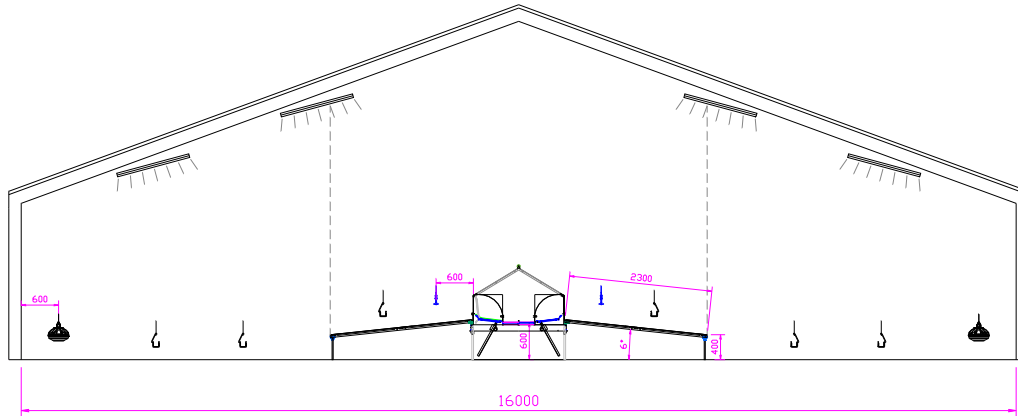
- Eti için beslenen tavuklar (ağır): 25 - 40 cm. Çیتالara erişim kolay olur.
- Eti için beslenen tavuklar (küçük):20 - 25 cm.
- Kuluçka için beslenen tavuklar: max. 60 cm.
- Kuluçkadaki tavuklar : 60 – max. 90 cm.

5. Çıta Boyutu:

- Farklı ülkelerdeki farklı yönetmelikler uyarınca kuluçkadakiler ve eti için beslenen tavuklar için boyutlar farklılık göstermektedir.
- Normalde çıta alanının yüksekliği yumurtaların konduğu yerden alçakta kalır.
- Çıtaların eğimi çok rahat olmamakla birlikte $5^{\circ} - 8^{\circ}$ arasındadır.
- Çıta Boyutu 1.15 mtr.: Çıtalar üzerinde sadece içecek bölümleri (eti için beslenen tavuklar) ve yemlikler vardır.

- Çıta Boyutu 1.73 mtr.: İçecek hattı ve bir yem hattı çıtalar üzerindedir (eti için beslenen tavuklar).

- Çıta Boyutu 2.30 mtr.: İçecek hattı ve bir yem hattı çıtalar üzerindedir (eti için beslenen tavuklar).
- Çıta Boyutu (kuluçka tavukları) : Toplam yumurta alanının en fazla 2/3'sini kaplar. İçecek hattı ve yemliklerin tamamı çıta üzerindedir.
- Yem hatları arasındaki mesafe 60 cm'dir. Geniş alan üzerindeki ilk hat çıtaların son ucundan 100 cm uzaklıktadır.

6. Tünek Işıkları:

- Tünek ışıklarını asla yuvaların üst kısımlarına yerleştirmeyiniz. Bu ışıkların ıtalarn üzerinde olması gerekir.

7. İecek için Ekipman:

- Yuvalara yakında bulunan an şeklindeki su hazneleri veya damlacıklı biberon kaplar mevcuttur.
- Eti için beslenen tavuklarda iklim koşullarına bağlı olarak bir an şeklindeki kaptan 50-80 tavuk su ier.
- Sıcak hava koşulları altında bir kaptan en fazla 50 tavuk su ier.
- Biberon şeklindeki suluklarda elektrik kabloları olması söz konusu olamaz. (tavuğun boynu üzerinden %75'lik aı baz alınır).
- Suluklar yuvanın 60 cm dıŐında yer alır.
- Eti için beslenen biberonlar için damlatma kapasitesi her bir dakika için 80 ml'dir ve bu su kaplarına erişim her yerden mümkündür.
- Bir biberondan en fazla 8-10 tavuk faydalanır (iklim koşullarına bağlı olarak). Yuva girişlerinin tıkanmasını engelleyiniz.
- Sürüye su imek için yeterli zaman verin ve kümeste su sıkıntısı oluşmasını engelleyiniz.

8. Yem Ekipmanı:

- Zincirleme Yem Kapları:
- Eti için beslenen her tavuk için 13-15 cm yemlik alanı ayrılır. Bu alan kulukadaki tavuklar için 10 cm'dir.
- ıta alanı üzerindeki zincirleme yem kapları: Tavuğun arkasındaki yükseklik baz alınır. Tavukların bir baştan başa kolaylıkla hareket edebilmesi gerekmektedir.
- Yayılım alanındaki zincirleme yemlikler: Tavukların bir baştan başa kolaylıkla hareket edebilmesi gerekmektedir.
- Aık Yemlikler:
- Aık yemlikler üzerinde elektrik akımı olamaz.
- Horozlar için yemlikler 60 cm yüksekliktedir ve kenarlardadır (horozlar için ayrı bir alan tahsis edilir). Horozların rahat hareket edebilmesi gerekir.

9. Yemleme Zamanı (Eti için Beslenen Tavuklar):

Eti için beslenen tavukların davranıŐları her gün aŐaėı yukarı aynıdır:

- Gübre üretimi: Sadece birkaç dakika alır.
- Yuva alanının aranması: genç tavuk yumurtlayacak bir yer bulmak istediğinde yuvanın içinde uzun bir arayıŐa girer (2 saate kadar). Tavuk kendini güvende hissettiğinde yumurtlaması 5-20 dakika alır.
- Yuva karŐısında güvenli bir hareket alanı elde etmek oldukça önemlidir. Bu sayede tavuk doğru seçimi yapmakta zorlanmaz.
- Yumurtanın üretilmesi: genç bir tavuğun yumurtası ortalama 30-120 dakika içinde hazır olabilir. Şayet tavuk kendisini güvende hissediyorsa ve iklim koşulları elverişli ise bu süre 5-30 dakika olabilir.
- Yeme/İme: İlim koşullarına ve yemin kalitesine bağlı olarak tavuklar 3 saat içinde toplam yem miktarının yarısını tüketebilirler.

Notlar:

- Tavuklar günün hangi zamanında olduğunu tam olarak bilmeseler de onların da kendi biyolojik saatleri ve günlük rutinleri vardır.
- Bir sürünün üretken olup olmadığının anlaşılabilmesi için o sürünün günün ilk 5 saati içerisinde yumurtaların %60'ını üretilmediğine bakılır. Daha sıcak iklimlerde tavuklar günün tamamı boyunca yumurtlarlar; ancak yumurtlama oranı öğleden sonra düşer.
- Yemleme zamanını asla deėiŐtirmeyin. Aksi taktirde tavukların normal rutinlerine zarar verirsiniz. IŞık programına sürü gelmeden önce karar veriniz.

Şayet besleme zamanı ışık açıldıktan sonraki yarım saat veya üç/dört saat içindeyse, yuvada çok sayıda tavuğun bulunması sağlanır. Tavuklar bu yuvalara yumurtlamak için girerler veya yuvalarını yemlenmek için terk ederler. Şayet tavuklar tüm gün yemlikte kalırlarsa, normalde yemeleri gereken yemi yiyemezler. Yuvalarını terk ettikleri zamanlarda yumurtalarını genellikle yerlere bırakırlar. (normalde yemliklerin etrafına).

Örneğin (ideal konum):

yaş hafta	Işık Açık	Işık Kapalı	Üretim	Yemleme Zamanı	Üretim
18	08.00	16.00	8	11.00 AM	0
20	07.00	17.00	10	11.00 AM	0
22	06.00	18.00	12	11.00 AM	0
24	05.00	19.00	14	11.00 AM	5
26	04.00	20.00	16	11.00 AM	40

Bu nedenle günü belirli zaman dilimlerine “bölmenizi“ tavsiye ederiz:

- İlk saat ışığın üretim için açık olduğu döneme tekabül eder (eti için beslenen tavuklarda).
- Tavukları yuvaya çekebilmek için suyu kısa bir süreliğine açınız.
- Işık açıkken 6-8 saat boyunca yem veriniz.
- Bu işlem gün içerisinde faaliyeti ve yemin özellikle de daha verimli olan gece diliminde daha kolay bir şekilde hazmedilmesini sağlar (yumurta kabuğu daha sağlam olur).
- Sıcak iklimlerde ışığı açtıktan sonraki yarım saat içinde tavuğun beslenmesi önerilir.
- Eti için beslenen tavuklar öğleden sonra çiftleştirilirler.

10. Yemleme Zamanı (Kuluçkadaki Tavuklar)

Sabah ışıklar açılır açılmaz yemliğin dopdolu olmasına özen gösterilir. Işıkları açtıktan sonraki 6-7 saat içerisinde yemliği doldurmuyunuz; çünkü bu esnada kümeste bulunan tavuklar kaçabilir. Tüketimde seçiciliği sağlamak için yemliğin günde bir defa boşaltılması önerilir. Günün ikinci kısmında yem tüketimini ve yemleme zamanını arttırsanız yumurta kabuğunun daha sağlam olmasını sağlarsınız.

11. Tünek Sistemi:

- Tavukları üretim sürecine kadar eğitmek için besleme sürecinde tüneklerin kullanılması tavsiye edilir.
- Vencomatic çitalarla birlikte birkaç “masa” besleme kümeslerinde mükemmel etki verecektir.

12. Yönetim:

- Genç sürü üretim aşamasına geçmeden önce bütün bakım ve onarım işlemlerinin tamamlandığından emin olunuz.
- Çıtalı alanı ve kümesin önündeki alanı tavuklara tahsis ediniz. Kümesin önündeki tavukları rahatsız etmeyiniz. Onları korkutmamaya özen gösteriniz.
- Yumurta kayışını her gün 20 dakika çalıştırarak kümesi kapatınız. Bu sayede tavuklar sese aşinalık kazanır (üretim süreci başlamadan önce).
- Yemi mümkün olduğunca kısa bir sürede dağıtın. İlk horozlar çitaların üzerine çıktığında ikinci sırayı beklemeyin. Aksi takdirde kümes bazında dikkatleri dağılır.
- İlk yumurta bulduktan sonra derhal kümesi açınız.
- Her 4 yuvadan birinde 1 kanat açınız. Bu sayede tavukların dikkatini çekersiniz (sesler tavukların dikkatini çeker ve merakını uyandırır). Bunu sadece üremenin ilk 2 haftası boyunca yapınız.
- Tavuklar üretime başladıktan sonraki ilk haftalarda yere bırakılan yumurtaları toplayınız. Işıklar açılır açılmaz yerdeki yumurtaları toplamaya başlayınız (planlama).
- Horozlarla ilk tavukların arasındaki alandan yumurtaları toplamaya başlayınız ve geriye doğru giderken de yandaki tavukların yumurtalarını toplayınız. Bu sayede tavukların yuvalarına çekilmelerini sağlarsınız.
- Çitalarla kümeslerde bulunan tavukları rahatsız etmeyiniz (sessiz alan).
- Bir tavuğun nerede, ne zaman ve neden yumurtladığını tespit etmeye çalışınız.

- Öğleden sonraki süreci uzatarak üretim süresinin de uzamasını sağlayınız.
- Yayılım alanına çok fazla döşeme yapmayınız; çünkü bu durumda tavuk burayı kümesi gibi benimser. 2-3 cm'lik bir kaplama yeterli olacaktır. Atlık söz konusu sürü olgunlaştıkça gelişecektir.
- Giriş ve Çıkış sistemlerinde söz konusu alanı tavukların göremeyeceği şekilde kapatınız. Çıtalar tavuklar 18 haftalık olmadan önce tamamlanır. Tavukları kümesin kapısını veya kanatlarını açmak gibi küçük hareketlerle yuvalarına yönlendirebilirsiniz.